

УДК 159.922.7

Юлія Валентинівна КОБИКОВА,

викладач кафедри соціології та психології

факультету № 6 (права та масових комунікацій)

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1268-8397>

Катерина Виталіївна МАЗУР,

студентка факультету № 6 (права та масових комунікацій)

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Семен Ігорович КУЧКОВ,

студент факультету № 6 (права та масових комунікацій)

Харківського національного університету внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ ЧЕРЕЗ КОНТРГРУ «ФІОЛЕТОВА МАВПА»

Представлено варіант контргри «Фіолетова мавпа», створеної студентами ХНУВС. Описано етапи гри. Завдання гри націлені на подолання бар'єрів, що заважають розвитку особистості і формують життєстійкість.

Батьки, педагоги, психологи та правоохоронці стурбовані самою можливістю існування вкрай деструктивної молодіжної гри, яка поширилася в Інтернеті. Причини її поширення досліджуються і описуються вченими, правоохоронцями і журналістами.

Першопричинами суїциду підлітка є особистісні проблеми, невміння знайти опору в самому собі, а потім вже на підлітка навалюються проблеми сімейні, побутові, міжособистісні конфлікти. Часто виходом з подібної конфліктної ситуації підлітку представляється смерть. Вони, замислюючись над словом смерть, ідеалізують, романтизують, розглядають її, як інший спосіб існування. Саме внутрішнім неблагополуччям і віртуальністю спілкування підлітків – «самотністю в соцмережах» – скористалися творці деструктивних ігор.

Представляємо варіант контргри «Фіолетова мавпа», створеної студентами групи ПСдср-14 факультету № 6 ХНУВС для підлітків і молодих людей. Основною ідеєю контргри є знецінення ідеї відходу з життя і пропозиція конструктивних варіантів розвитку підлітка в соціумі як ресурсу. Основна аудиторія – підлітки, учні шкіл, коледжів, училищ. Форма проведення – інтерактивні заняття: міні-лекції, бесіди, дискусії, обговорення арт-об'єктів. Гру проводять тренери-психологи, студенти ХНУВС.

Запропонований підхід – контргра під умовною назвою «Фіолетова мавпа» – служить формуванню у підлітків життєстійкості, актуалізує цінність людського життя, його цілі та сенс.

На першому етапі гри тренери-студенти в форматі рівний-рівному, проводять профілактичні інтерактиви для підлітків і молоді. В ході подібного спілкування разом з аудиторією з'ясовується, що роз'єднаність з близькими і залежність від соцмереж веде в підлітка в віртуальність. Віртуальність породжує самотність, з якою підліток не може впоратися сам, йому нема з ким поговорити, нема до кого звернутися за допомогою. І виходить, що гра стає реальним життям. Власне, «синій кит» – це просто підліток, приміряє на себе роль жертви обставин.

Ефективним виявився результат пілотної вправи, завданням якої був груповий малюнок «успішного підлітка» і підлітка, який прийняв на себе роль «жертви обставин». В ході обговорення виконаного завдання увага аудиторії зосередилася на внутрішніх та зовнішніх ресурсах, які допомагають підліткам справлятися зі складними для них життєвими ситуаціями та обставинами. Іншими словами, перекинувся місток від «жертви» до «переможця», вималювалися шляхи виходу підлітка зі складних життєвих обставин.

Наступним етапом є запуск в соцмережах особистого проекту кожного з учасників контргри, із залученням друзів і фоловерів. Під девізом «Це по справжньому круто!» підліткам пропонується виконання значущих для них конструктивних завдань, прописаних нашими студентами-психологами з урахуванням особливостей смислової і ціннісної сфери підлітків. Завдання націлені на подолання бар'єрів, що заважають розвитку особистості і формують життєстійкість, наприклад:

- першому подзвонити другу, подрузі з яким (якою) посварився і помиритися;

- написати, сказати, що-небудь об'єкта своєї симпатії;

- проїхатися на крутому атракціоні на якому раніше боявся;

- попросити тата, маму навчити водити машину;

- самому купити презервативи;

- записатися на секцію танців, бойових мистецтв, тренажерний зал;

- подарувати (мамі, татові, брату, сестрі) подарунок, за умови, що ти сам на нього заробиш або зробиш своїми руками;

- погуляти по місту, де ще ніколи не був ...

Обов'язковою умовою участі в грі є договір з підлітком: якщо не впорався з виконанням завдання – можеш знов почати гру з того самого місця. І отримати консультацію та підтримку від ведучого та друзів-учасників, які об'єднані та мають можливість спілкуватися.

Отже, в пропонуваному підході проведення контргри формування життєстійкості підлітків відбувається через аксіологічний підхід до категорії «цінність»: цінність людського життя, цілі і сенсу життя. У підлітків формується адекватне ставлення до загальнолюдських цінностей, визначається вибір соціальної позиції, норм поведінки при

взаємодії з іншими людьми, характер прийнятих рішень, спрямованість вибору, індивідуальні прийоми психологічного захисту і долаючої поведінки в складних життєвих ситуаціях.

Отримано 03.03.2017

УДК 159.922.7

Дар'я Євгенівна ЛІФАШИНА,

студентка факультету № 4

Одеського державного університету внутрішніх справ

ДИТИНА ЯК ПОТЕНЦІЙНА ЖЕРТВА БУЛЛІНГУ ТА КІБЕР-БУЛЛІНГУ

Розкрито поняття жертви, буллінгу та кібер-буллінгу, причини появи даних форм агресії у суспільстві, найчастіші приклади буллінгу серед підлітків що зустрічаються, методи для залякування і цькування своїх «потенційних жертв» під час кібер-буллінгу.

У сучасних умовах, для яких характерним є розвиток нових напрямів у практиці та теорії запобігання злочинності, одним з таких напрямів є кримінологічна віктимологія, яка вивчає осіб, що постраждали від злочинної діяльності. Зазначені події започаткували виникнення наукового вчення про жертву – віктимології, що походить від латинського *victima* – жертва. Віктимологія, тобто наука про поведінку жертви, може пролити світло на багато загадок, пояснити, чим керується вуличний грабіжник чи гвалтівник під час вибору жертви.

Потерпіла особа завжди є жертвою, але не кожна жертва вважається потерпілою. Чинним законодавством потерпілим визнається фізична особа, якій злочином безпосередньо заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду. Цей статус особа отримує рішенням слідства або судом [1].

Жертва – це особа (чи певна спільність осіб), якій злочином прямо або опосередковано заподіяно шкоду, незалежно від того, визнано її в офіційному порядку потерпілою чи такою вона вважає себе сама. Деякі люди ніби створені для того, щоб притягувати до себе насильство [2, с. 47].

Прогрес – це явище різнобічне, яке вміщує в собі користь та нові ризики і проблеми для суспільства, а саме для підростаючого покоління. Однією причиною або як його найчастіше називають «проблемою суспільства» виступає Кібер-буллінг. Ця проблема охопила нашу країну досить не давно, з моменту розповсюдження серед молоді чатів і різноманітних соціальних мереж, які прийшли до нас із Західних країн.

Буллінг, що в перекладі з англійської мови «bully» перекладається як «залякувати, цькувати» трактується як відносно новий прояв агресії в